

Skattamálið samtykt!

Men andstøðan mótmælti harðliga

— at málið ikki fekk nakra veruliga viðgerð í skattanevndini

Tá uppskotið um lögtingslóg um áseting av skatti til landskassan kom til 2. viðgerð for andstøðan (javnaðarflokkurin) av fundi sum mótmæli móti at málið onga veruliga viðgerð hevði fingið í skattanevndini og sum mótmæli móti, at umboð fyri Føroya Fiskimannafelag, Føroya Arbeðarafelag, Starvsmannafelagið og Føroya Handverkarafelag ikki fingi høvi til at koma á fund í skattanevndini.

I skrivi til tingið høvdu hesi feløg biðið um at fáa fund við skattanevndina fyri har at greiða frá sinum sjónarmiðum.

Minnilutin í skattanevndini — Vilhelm Johannesen og Finnogi Isaksen — mótmæltu harðliga, at málið ikki fær nakra veruliga viðgerð í skattanevndini, og at tey lóntakarafeløg, sum hava sent tinginum skriv hesum máli viðvíkjandi, ikki fáa høvi at meta í skattanevndini at greiða frá sjónarmiðum teirra. Og tá minnilutin ikki kann fáa rimiliga tíð til viðgerð av

málinum, kann hann einki uppskot seta fram, og kann minnilutin tí heldur ikki luttaka í viðgerðini av málinum.

Tá tingmeirilutin soleiðis kveistraði alla demokratiska mánagongd tilviks, fóru andstøðuflokkarnir av fundi tá onnur viðgerð av málinum kom fyri.

Løgtingið var sostatt bert mannað við samgongumonnunum og Adolf Hansen og varð skattastigin soleiðis samtyktur við 17 samgongu-atkvøðum og einari móti.

Stutta løtu áðrenn skattanevndin stendi limum nevndarinnar tilfundar vórðu umboðini fyri fakfeløgini boðsend at koma á fund í Havn leygardag seinrapart stutt fyri middag. Rimuliga høvdu tey ikki nakran móguleika at meta og ei heldur vóru stundir tilat fyri teirra fundarluttøku. Hetta er kanska eitt tað tyðiligasta prógv við um ódemokratisku framferðina, sum landsstýrisflokkarnir vísa teirri arbeiddandi stættini.

Álit í lögtingsmáli nr. 6/1983: Løgtingslóg um áseting av skatti til landskassan

Málið er lagt fram av landsstýrinum og varð undir 1. viðgerð 6. í hesum beint í skattanevndina.

Undir nevndarviðgerðini bytti nevndin seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Eli Nolsøe, Jógván Sundstein og Hilmar Kass) tekur undir við uppskoti landsstýrisins og mælir tinginum til at samtykkja tað. Meirilutin tekur undir við, at kommunurnar lækka líkningsarprosent við 1/10, soleiðis sum landsstýrið hevur mælt til.

Saman við málinum varð sent skattanevndini mótmælisskriv viðvíkjandi skattastiganum frá Føroya Fiskimannafelag, Føroya Arbeðarafelag, Starvsmannafelagnum og Føroya Handverkarafelag, sum biðja um at vera boðsend, tá málið kemur til viðgerðar í skattanevndini. Feløgini

vórðu boðsend í dag, men tað bar teimum ikki til at meta.

Saman við álitinum verða lagdar útrokningar yvir skattin, sum hann hevði verið eftir galdandi lóg samanhiðið við uppskot landsstýrisins.

Minnilutin (Vilhelm Johannesen og Finnogi Isaksen) mótmælt harðliga, at málið ikki fær nakra veruliga viðgerð í skattanevndini, og at tey lóntakarafeløg, sum hava sent tinginum skriv í hesum máli viðvíkjandi, ikki fáa høvi at meta í skattanevndini at greiða frá sjónarmiðum teirra.

Tá minnilutin ikki kann fáa rimiliga tíð til viðgerð av málinum, kann minnilutin einki uppskot seta fram, og kann minnilutin tí heldur ikki luttaka í viðgerðini av málinum.

Skattanevndin 6/8 1983

Eli Nolsøe
Jógván Sundstein
Hilmar Kass
Vilhelm Johannesen
Finnogi Isaksen

Eli Nolsøe, form. í skattanevndini:

Vit boðsendu feløgum

— men tey kundu ikki møta

Eli Nolsøe, formaður í skattanevnd lögtingsins, sigur at fakfeløgini vórðu boðsend at møta í skattanevndini á fundi leygardagin. Ernst Hansen, form. í Starvsmannafelagnum, skuldi bera hesi boð viðari, men vit fingi so at vita, at umboðini fyri feløgini kundu ikki møta.

Eli Nolsøe sigur viðari, at lánstýrið hevði avgjört, at málið skuldi viðgerðast liðugt henda dagin. Hann heldur annars fyri, at skattasurningurin víðvíkur ikki bert hesum feløgum, so skuldi landsstýrið sett seg í samband við feløgini, so vóru tað so nógv onnur, sum landsstýrið eisini átti at sett seg í samband við.

Eli Nolsøe heldur ikki, at tað hevði ført til nakrar broytingar, um umboðini fyri fakfeløgini høvdu møtt til fundar í skattanevndini leygardagin, tí málið skuldi koyrast ígjøgnum sama dag.

Eli Nolsøe sigur annars, at í hesi nýggju skattalógini vendir tann tungi endin upp-

eftir, tí her verða tað tær lægstu inntøkur, sum fáa teir størstu nðurskurðirnar.

— Nú ert tú formaður í skattanevndini. Heldur tað tað er rætt at skunda eitt so stórt mál ígjøgnum í skattanevndini uppá so stutta tíð?

— Eg mótmælti eisini hesum, tá ið samtiðarskatturin kom á ting. Mær dámar so avgjört ikki, at slíkt skal ganga so skjótt fyri seg. Men tað er í vissum forðum neyðugt. Her er m.a. talan um at koma í tíðarneyð.

Samtiðarskatturin má koma nú. Vit kunnu ikki longur góðtaka hesar stóru skattaftir-støðurnar. Skattaftir-støðurnar eru heilt stórar.

Eli Nolsøe sigur seg hava hoyrt tøl um 333 mill. kr. í skattaftirstøðu. Uppá fyrispurning nær samtiðarskatturin kemur í gildi, sigur Eli Nolsøe, at ætlanin er at seta hann í gildi 1. januar, men verður tað ikki tá, so verður tað í øllum forðum til 1. apríl.

jan.

Landsstýrið vanvirðir demokratiið

— sigur formaðurin í Føroya Arbeðarafelag, Ingeborg Vinther.

Enn eitt stórmál er samtykt av borgarliga meirilutanum í lögtinginum uttan at arbeiðsfólk og fiskimenn hava havt móguleikan at koma fram við sinum sjónarmiðum.

Talan er um nýggja skattastigan, sum kemur í gildi í samband við samtiðarskattin komandi ár.

— Eg haldi tað var sera ógildi at hoyra í Útvarpinum, at tá talan var um nýggju tollógina, tá hevði landsstýrið tósað við felagið hjá bilhandlarum, men tá teir seta ein nýggja skattastiga, sum rakar allar lónmottakarar, tá verða teir als ikki eftir-

spurdur: sigur Ingeborg Vinther, form. í Føroya Arbeðarafelag.

Hon sigur seg vera heilt forargaða yvir tað ódemokratisku viðgerð hesi málini fáa.

— Tað visir seg, at demokrati er ikki til longur í lögtinginum. Mál verða bara trumlað ígjøgnum. Tú skal tuga og samtykkja, og so ikki meira. Og viðari sigur hon:

— Hetta er vissuliga ein óhugnalig mánagongd, sum hevur vist seg síðani nýggja borgarliga landsstýrið tók við. Tað visir seg um at tað er avgerandi hjá teimum at trumla

bæði fakfeløg og lónmottakarar niður við at leggja so stórar byrður á tey, at tey ikki skulu orka at mótmæla og gera vart við seg. Soleiðis at teir sjálvir kunnu bílla sær inn, at teir kunnu fáa meira vald til at kuga fólk við.

— Tit eru stór feløg við nogvum limum. Er henda gongdin og viðgerðin nákað sum tit framhaldið andi fara at góðtaka?

— Nei, avgjört ikki.

— Hvat kunnu tit gera fyri at vísa ónøgd tykkara?

— Tað er so nógv, sum kann gerast. Vit skulu nú hava ein fund um hetta.

Ingeborg Vinther sigur

viðari, at verkamannafeløgini hava sent skriv aftaná skriv til landsstýrið um ymisk tyðandi samfelagsmál, men ongantið verða tey vírd so mikið, at tey fáa aftursvar.

— Vit hava ikki fingið eitt einasta svar frá hesum landsstýrinum uppá tey skriv vit hava sent út í Tinganes.

Vit hava eisini biðið Ernst Hansen, tingmann og form. í Starvsmannafelagnum um eina við-

merking til tað, sum fram for á tingi leygardagin. Hann sigur soleiðis frá:

— Skrivini frá fakfeløgum vórðu lögð fram í tingfundi leygarmorgunin kl. 9. Klokkán hálvum tólv spurdi Eli Nolsøe meg, um eg kundi seta meg í samband við formenninar í feløgum, sum høvdu sent skriv til tingið — og biðja teir koma á fund kl. 14. Eg segði, at eg væl kundi ringja fyri hann. Skotbraðið var to av stutt hjá bæði formanninum í Føroya Arbeðarafelag og form. í Fiskimannafelagnum at koma til Havnar á fund. Tey vóru bæði stóð á bygd og høvdu ikki móguleika at møta við so stuttari freist.

Eftir vóru so form. í Føroya Handverkarafelag og eg sjálvur. Vit hildu ikki, at vit kundu fara á fund, tá hini feløgini ikki kundu møta og vit bóðu tí um ein fund mánadagin.

Ernst Hansen sigur annars um hetta málið, at tað er óhoyrt, at eitt stýri á henda hátt ignorerar lóntakarafeløgini, tá ju skatturin eisini er ein partur av teimum samráðingum, sum feløgini føra. Longu í vár varð sagt frá, at feløgini vóru hugað at vita, hvønn toll og skatt landsstýrið fór at leggja fram.

Viðari sigur Ernst Hansen: — Tað má sigast, at hetta landsstýrið hevur eina heilt aðra støðu mótvegis fakfeløgum enn undanfarna landsstýrið hevði. Taka vit t.d. broytingarnar við pristalium o.a., sum hendi í 1975, og aftaná, vóru fakfeløgini boðsend og eftirspurd í góðari tíð.

Nú spyr landsstýrið als ikki feløgini eftir, so her eru hendar stórar broytingar. Landsstýrið virðir als ikki feløgini á sama hátt sum tað virðir arbeiðsgevararnar og handilsmenn.

jan.